

Deklaracja z Ciugud: Unijna wieś podstawą spójności i rozwoju w UE

9 czerwca 2023 r.

Grupa Przymierza Europejskiego (EA) w Europejskim Komitecie Regionów na nadzwyczajnym posiedzeniu w Ciugud (Rumunia), które odbyło się 9 czerwca 2023 r., potwierdziła swoje zaangażowanie na rzecz wzmocnienia pozycji wsi w UE jako podstawy spójności i rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. Grupa EA uzgodniła następującą deklarację:

Grupa EA:

1. Uważa, że zrównoważona przyszłość Europy zależy od większej spójności terytorialnej i opracowania solidnej agendy na rzecz obszarów wiejskich kładącej nacisk na kluczową rolę obszarów wiejskich przy jednoczesnym przeciwdziałaniu wyludnianiu się.
2. Postrzega zrównoważony rozwój obszarów wiejskich jako szansę na korzystny wpływ na całe społeczeństwo, zwłaszcza w dziedzinie jakości życia, dziedzictwa kulturowego, dobrego samopoczucia, bezpieczeństwa żywności, zdrowego środowiska, miejsc pracy i wzrostu.
3. Ponownie wyraża poparcie dla długoterminowej wizji dla obszarów wiejskich UE 2040 (LTVRA), która przyniosła nowe instrumenty, takie jak weryfikacja wpływu polityki na rozwój obszarów wiejskich czy pakt na rzecz obszarów wiejskich. Stworzy to nowe możliwości, przyciągnie innowacyjne przedsiębiorstwa, zapewni dostęp do wysokiej jakości miejsc pracy, będzie promować nowe i lepsze umiejętności, zapewni lepszą cyfrową i fizyczną infrastrukturę i usługi, przy jednoczesnym wzmocnieniu roli zrównoważonego rolnictwa i zróżnicowanej działalności gospodarczej.
4. Popiera edukację jako priorytet w rozwoju społeczności wiejskich w Unii Europejskiej. Dzieci mieszkające w europejskich wioskach mają podstawowe prawo do nauki w nowoczesnych, dobrze wyposażonych i odpowiednio finansowanych szkołach.
5. Podkreśla, że obywatelom europejskich wsi należy zagwarantować prawo do zdrowia poprzez inwestycje umożliwiające im dostęp do wysokiej jakości usług medycznych.
6. Postrzega obecne kryzysy jako wyzwanie i wyjątkową szansę na transformację i ożywienie obszarów wiejskich. Uważa, że WPR, fundusze strukturalne i NextGenerationEU powinny służyć rozwojowi społeczno-gospodarczemu obszarów wiejskich.

7. Podkreśla znaczenie zapewnienia rolnikom godziwego poziomu życia i utrzymania nowoczesnego i zrównoważonego rolnictwa, aby zachować odpowiednią równowagę między polityką rozwoju obszarów miejskich i wiejskich.
8. Uważa, że konieczne są szczególne środki na rzecz obszarów wiejskich, aby zapewnić ich wzrost gospodarczy i promować nowe możliwości zatrudnienia, zwiększając jednocześnie dostępność i łączność z głównymi ośrodkami gospodarczymi. Nalega na zaproponowanie obywatelom europejskich wsi prawa do mobilności zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju poprzez inwestycje w inteligentne i elastyczne lokalne i regionalne systemy ruchu.
9. Zachęca instytucje UE, państwa członkowskie i regiony do pełnego wykorzystania potencjału inteligentnych wsi w celu zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz zmniejszenia różnic między obszarami wiejskimi i miejskimi. Jest zdania, że inicjatywa na rzecz inteligentnych wsi i inteligentnych obszarów wiejskich powinna stać się integralną częścią polityki rozwoju regionalnego dzięki synergii z istniejącymi narzędziami.
10. Wzywa do opracowania bardziej ambitnej, ukierunkowanej i przyszłościowej polityki w zakresie inteligentnych wsi, rozszerzonej na inteligentne obszary wiejskie, z myślą o nowym okresie programowania, oraz do jej rzeczywistego włączenia do europejskiej agendy na rzecz obszarów wiejskich.
11. Wzywa do szerszego stosowania podejścia oddolnego, ukierunkowanego na konkretny obszar, w tym zintegrowanych instrumentów terytorialnych i rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, aby zapewnić większy udział lokalnych zainteresowanych stron i obywateli.
12. Zaznacza, że należy zwrócić uwagę na tworzenie pozytywnych powiązań między obszarami wiejskimi i miejskimi, oraz podkreśla rolę małych miast, miasteczek i wsi, działających jako ośrodki regionalne dla mieszkańców otaczających je obszarów wiejskich, którzy przybywają do nich ze względu na usługi.
13. Podkreśla znaczenie przyznania władzom lokalnym i regionalnym uprawnień do inicjowania i ukierunkowanych środków ochrony środowiska oraz zarządzania nimi, a także umożliwienia tym władzom zawierania umów terytorialnych, podpisywanych wspólnie z wiejskimi dostawcami innowacyjnych metod pozyskiwania wytwarzanej lokalnie i zrównoważonej energii.
14. Uważa, że władze lokalne i regionalne są idealnie przygotowane do pełnienia funkcji brokerów innowacji w celu pobudzania potencjału obszarów wiejskich, a w niektórych przypadkach już ją pełnią za pośrednictwem rad ds. rozwoju, biur przedsiębiorczości, przetargów konkurencyjnych i obszarów funkcjonalnych składających się z miast i sąsiadujących obszarów wiejskich.
15. Wzywa do uproszczenia dostępu do finansowania w obecnych i przyszłych programach rozwoju obszarów wiejskich.

16. Podkreśla, że weryfikacja wpływu polityki na rozwój obszarów wiejskich musi być włączona w prace nad całym prawodawstwem UE dotyczącym kwestii terytorialnych, aby zagwarantować społecznościom wiejskim odpowiedni dostęp do podstawowych usług i możliwości.
  17. Apeluje, aby polityka spójności po 2027 r. obejmowała na szczeblu UE ukierunkowanie regionalne i konkretne środki wydzielone na obszary wiejskie i regiony o niekorzystnych warunkach geograficznych i demograficznych (art. 174 TFUE), z uwzględnieniem obszarów o minimalnym progu pomocy w umowach partnerstwa.
  18. Proponuje, aby strategie makroregionalne obejmujące region karpacki były priorytetem we wszystkich przyszłych strategiach politycznych Unii Europejskiej.
  19. Wzywa KR do ustanowienia specjalnej nagrody dla inteligentnych wsi w UE, aby zachęcić do rozwoju obszarów wiejskich.
  20. Zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej deklaracji przewodniczącym Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej.
-

